

Stichting Icewhale Foundation
Beleidsplan 2019-2021 - met een doorkijkje naar 2026
Vastgesteld in de bestuursvergadering van 11-4-2019

Naam	Stichting Icewhale Foundation
RSIN / fiscaal nummer	857761791
post- of vestigingsadres	Sandebuurt 19, 9315TG Roderwolde, Drenthe telefoonnummer 0621237888
e-mailadres	info@icewhale.nl
Kamer van Koophandel	69164770
bankrekening	NL10TRIO0338733655
voorzitter	Herman Sips
penningmeester	Jolande de Jonge
secretaris	Erik van de Linde
algemeen bestuurslid	Dick Veen

1. Inleiding

De Stichting Icewhale Foundation (IWF, opgericht in juli 2017¹) wil kennis over en de bekendheid van de IJswalvis - die ook bekend is als Groenlandse Walvis, of met de wetenschappelijke naam *Balaena mysticetus* - vergroten. Het gaat daarbij om het bereiken van twee aan elkaar verbonden doelen van algemeen belang.

- Het eerste doel is de bestudering van de levenswijze en het gedrag van de IJswalvis in het Arctische drijfijis van de Fram Straat - tussen Spitsbergen en Groenland - en van de natuurlijke en menselijke invloed daarop. IWF wil dit realiseren met een serie onderzoeksexpedities met een speciaal ontworpen expeditievaartuig dat zich hiertoe in de Poolwinter in het drijfijis positioneert. Dit vaartuig vormt ook het platform voor ander biotisch en abiotisch onderzoek.
- Het tweede doel is om de expedities, de mede hierdoor toenemende kennis over de IJswalvis en haar omgeving, en de IJswalvis als Arctisch icoon, in te zetten voor *public awareness* rond de gevolgen van *polar warming* en zo te bewerkstelligen dat activiteiten in het Arctisch Ecosysteem te allen tijde schatplichtig zijn aan het uitgangspunt van duurzame ontwikkeling.

De IJswalvis is een karakteristieke en kwetsbare diersoort die door de inspanningen van IWF een iconische status voor het Noordpoolgebied dient te krijgen. IWF streeft ernaar dat uiterlijk in het jaar 2026, door de toegenomen iconische status van de IJswalvis en door de toegenomen kennis van de leefwijze van de IJswalvis en het Arctische zee-ijs ecosysteem, adequate beschermingsmaatregelen indien nodig en zo mogelijk kunnen worden vastgelegd in internationale verdragen, zodanig dat mens en natuur in een zo groot mogelijk harmonie duurzaam kunnen samenleven². Daarbij wil IWF een erkende en gewaardeerde rol van Nederland in internationale gremia helpen bewerkstelligen, in

---

¹ Statuten in bijlage 1.

² "For some of the world's iconic species, the last ice-region could make the difference between survival and extinction". Tim Folger in National Geographic, January 2018: 'Last Ice'.

aanvulling op de kenmerkende positie die Nederland al heeft. Zodoende wil IWF voortbouwen op de sterke rol die Nederland vanaf het begin van de 17^e eeuw in het Arctisch gebied heeft gehad – maar dan aansluitend bij het algemene belang van ‘sustainable development’ zoals omarmd door de Verenigde Naties^{3,4}.

IWF wil onderzoek (doen) verrichten naar de IJswalvis, specifiek naar zijn leefwijze en vermoedelijke paargebieden in het *Arctische* drijfjz en naar de gevolgen van klimaatverandering daarvoor. In aanvulling op wetenschappelijk expedities wil IWF activiteiten in gang (doen) zetten die bijdragen aan een groeiende iconische status. Die activiteiten behelzen een veelheid aan initiatieven in samenwerking met landen die een stevige en actieve band met het Arctische ecosysteem hebben, van Noorwegen, Denemarken en Schotland tot Duitsland en Canada. Te denken valt, naast de onderzoeksexpedities, aan exposities, media-optredens, publicaties, lesprogramma’s en merchandising (via externe partijen), en het bijeenbrengen en betrekken van overheden, maatschappelijke organisaties, onderwijsinstellingen, bedrijven en burgers. IWF wil zonder winstoogmerk subsidies en fondsen verwerven om de doelen te kunnen verwezenlijken.

De totale duur van het programma omvat in eerste instantie vijf expedities, van 2020/21-2025/26.

Dit beleidsplan wordt in het eerste kwartaal van elk kalenderjaar geactualiseerd en vastgesteld in een vergadering van het bestuur van IWF.

2. Het programma in vogelvlucht

Het onderstaande is een beknopte omschrijving, teneinde in het kader van dit beleidsplan aan te tonen dat het gaat om een programma gericht op het algemeen belang, zonder winstoogmerk.

2.1. Startjaar 2017 en het eerste volle kalenderjaar 2018

Direct na de oprichting heeft IWF de eerste ingrediënten geïdentificeerd die nodig zijn voor een eerste wetenschappelijke expeditie in de poolnacht van 2020/21-2021/22. Zoals bij het bereiden van een maaltijd, behoeven de ingrediënten die de langste bereidingstijd vergen, de eerste aandacht. Daarom heeft IWF in 2017 diverse operationele contacten in Nederland gelegd:

- Voor het realiseren van een expeditievaartuig: 1) Universitaire kennisdragers van Arctische scheepsbouw; 2) Arctische- en polaire scheepsbouw, -design en scheepvaart consultancy; 3) Bedrijfsleven t.a.v. ‘arctic shipping, design and operation’.
- Voor het realiseren van een wetenschappelijk programma: 1) Akoestische specialisten, 2) universitaire kennis van onderwaterakoestiek in relatie tot zeezoogdieren; 3) mariene biologie en in het algemeen de relevante wetenschappelijke en academische onderzoekers, onderzoeksgroepen en -programma’s (zoals het Nederlands Polair Programma).
- Voor het realiseren van draagvlak: Departementaal betrokkenen, bijvoorbeeld bij de Ministeries van Buitenlandse Zaken, Economische Zaken en Klimaatverandering, en Onderwijs, Cultuur en Wetenschappen
- Voor sponsoring: Maatschappelijke organisaties die vanuit *content*, bijvoorbeeld Wereldnatuurfonds, en/of vanuit financiering, bijvoorbeeld Postcodeloterij, een rol willen spelen.
- Voor kennisverspreiding: Musea en andere cultureel-educatieve organisaties, zoals Naturalis, die een rol willen spelen bij de verspreiding van de kennis en die aan de icoonstatus kunnen bijdragen.

---

³ Our common future, Brundtland, 1987.

⁴ Transforming our World: the 2030 Agenda for Sustainable Development, UN, 2015.

Aan het einde van het startjaar 2017 had IWF een realistisch beeld van - en voldoende draagvlak voor - de haalbaarheid van het projectidee op basis van enthousiasme en intenties van relevante personen in de werelden van wetenschap, bedrijfsleven, overheid en maatschappelijke organisaties. Het bestuur IWF heeft hiervan een eigen afweging gemaakt rond de jaarwisseling en kon vervolgens een positief voortgangsbesluit op 19 februari 2018 nemen nadat het bestuur op 1 februari de verheugende mededeling bereikte dat de NWO-commissie voor het Nederlands Polair Programma vanuit middelen voor de Topsector Water een subsidie had toegekend aan het NIOZ om in hoofdzaak het basisontwerp en de haalbaarheidsstudie van expeditievaartuig MARVEL (Modular Arctic Research Vessel) te financieren.

In dit eerste volle kalenderjaar 2018 werden de opgedane contacten verder versterkt, geoperationaliseerd en uitgebouwd en werden nieuwe contacten gelegd. De eerste experimenten met onderwater-akoestische apparatuur werden verricht en de uitbreiding van contacten met de wetenschap, de overheid, het bedrijfsleven en NGO's, ook in andere landen, vergden de nodige investering.

Ontwerp van het expeditievaartuig. De ontwerpfase nam een groot deel van 2018 in beslag. Daarbij was de uitdaging om een compact, betaalbaar, robuust en veilig expeditievaartuig te ontwerpen dat zes onderzoekers/scheepslieden kan huisvesten en in staat is om autonoom gedurende de poolwinter/poolnacht 4 - 5 maanden achtereen te verblijven in de dynamische drijfijzone in de Framstraat. (zie bijlage 3 voor projectbrochure).

Ontwerp en proof-of-principle van onderwater-akoestische meetapparatuur. In de eerste helft van 2018 verrichtte TNO enkele experimenten met de ombouw van bestaande hydrofoons naar apparatuur die bruikbaar is in het Arctische gebied. Hierbij werden studenten ingezet. Deze veelbelovende experimenten kunnen worden voortgezet en uitgebreid op het moment dat daarvoor budget is verworven.

Operationalisering van netwerken. In de loop van 2018 werden de Nederlandse contacten uitgebreid, versterkt en waar nodig geformaliseerd. Tevens werden vergelijkbare contacten gelegd met toonaangevende wetenschappelijke gremia in het buitenland, bijvoorbeeld in Duitsland en Noorwegen. Doelen waren 1) verankering van de wetenschappelijke vraagstelling en onderzoeksmethoden in de meest relevante onderzoeksgemeenschappen; 2) aantrekken van de departementale belangstelling; 3) concrete partnerschappen met één of meer bedrijven en NGO's gericht op *public affairs*, onderzoek en sponsoring. Deze doelen zijn ten dele gehaald.

In de loop van 2018 werd het beeld van de voorgenomen expedities en het expeditievaartuig steeds helderder. Het betrekken van onderzoekers en onderzoeksgroepen die aan de expedities willen deelnemen, hetzij voor het bestuderen van de IJswalvis dan wel voor het bestuderen van relevante andere biotische en abiotische aspecten van het Arctisch milieu, kwam minder snel van de grond dan beoogd. Contacten met bedrijven, overheden en maatschappelijke organisaties bleef explorerend van karakter. Het IWF bestuur stelde een Raad van Advies in en vergaderde één keer.

Op 28 september organiseerde IWF een conferentie om de resultaten te presenteren van de haalbaarheidsstudie en het basisontwerp van het expeditievaartuig, plus de eerste visie op het wetenschappelijk programma. Het eind van deze conferentie was tegelijkertijd de start voor de volgende fase, primair gericht op fondsenwerving voor de bouw van het expeditievaartuig en de bijbehorende bestedingen, vooral in 2020, voor de onderzoeksinfrastructuur en de realisatie van de eerste onderzoeksexpeditie.

IWF verkreeg een registratie bij het Benelux merkenbureau voor haar naam en logo, alsmede voor

het gebruik daarvan voor kleding, tassen, frisdranken en licht-alcoholische dranken.

2.2 2019/20 – het jaar waarin alle elementen van het project worden gedefinieerd en vormgegeven

Beheersorganisatie

In 2019/20 is het begin van de bouw van het expeditievaartuig bij voldoende budget mogelijk, met als doel dit in de zomer van 2020/21 gereed te hebben voor proefvaarten en proefmetingen. Er wordt t.z.t. een onafhankelijke beheersorganisatie voor de bouw van het vaartuig opgericht. Deze organisatie ontvangt via de Stichting IJswalvis de benodigde budgetten en beheert de inkomsten en uitgaven voor de bouw, het onderhoud en het beheer van het schip. Tevens is deze organisatie inhoudelijk verantwoordelijk voor alle scheepsbewegingen en alle certificeringen en vergunningen die de autoriteiten daarvoor verlangen, zowel voor het vaartuig als voor de bemanning – met uitzondering van een arbeidsrechtelijke verhouding. Dat laatste aspect is een zaak tussen de bemanning en een eventuele werkgever (bijvoorbeeld een universiteit of een hogeschool).

IWF

Het bestuur van de Icewhale Foundation zorgt met hulp van de Raad van Advies en een in de loop van 2019 op te richten Comité van Aanbeveling voor een krachtige presentie in alle nationale en internationale netwerken die kunnen bijdragen aan het bereiken van de beide hoofddoelen. Eind 2019 cq begin 2020 vindt een tweedaagse werkconferentie plaats. Doel hiervan is om vast te stellen of aan alle voorwaarden zal kunnen worden voldaan om in 2020/21 met de eerste proefvaart van het onderzoeksprogramma te starten.

WAR

Met de Wetenschappelijke Advies Raad (WAR) wordt op hoofdlijnen een wetenschappelijk programma vastgesteld (ADMIRE – Arctic Drift Multidisciplinary Icewhale Research Expeditions) waarmee onderzoekers uit allerlei disciplines kunnen worden betrokken.

Comité van Aanbeveling

In 2019 wordt een Comité van Aanbeveling van vier personen ingesteld die met hun hoge maatschappelijke en wetenschappelijke reputatie gewicht verlenen aan de Stichting en haar doelen.

Publiciteit

Vanaf het vroege voorjaar wordt gestart met publiciteit die moet bijdragen aan bekendheid met het project en waardoor de kansen op sponsoring toenemen.

2.3 2020/21 – het jaar waarin de eerste expeditie van start gaat

-Vanaf de late zomer van 2020/21 wordt met het expeditievaartuig proefgevaren en geoefend, eerst op korte afstand van de scheepswerf, later vanaf Spitsbergen. Alle vergunningen en certificaten zijn of worden met de autoriteiten afgestemd.

Uiterlijk in augustus van 2020/21 moet de voltallige bemanning aan alle eisen voldoen en moet de onderzoeksinfrastructuur gereed zijn.

In de maand oktober verlaat het expeditievaartuig de rede van Longyearbyen om zich zo noordelijk mogelijk in het drijfjjs te positioneren en te starten met een arctische proefvaart en de eerste elementen van een onderzoeksprogramma gedurende een aaneengesloten periode van 4-5 maanden. Deze expeditie, plus de belangrijkste elementen van de voorbereidingen, kunnen door het publiek van dag tot dag worden gevolgd op diverse mediaplatforms.

2.4 2021/22 – het jaar waarin de eerste expeditie eindigt en het vervolg wordt vastgesteld

Rond maart keert het expeditievaartuig op eigen kracht terug in Longyearbyen. Afhankelijk van de ervaringen worden de expeditieplannen voor de komende vijf jaar gemaakt en de nodige budgetten verworven.

2.5 2026/27 – adviezen over internationale afspraken over Marine Protected Areas

Na vijf expedities zijn naar verwachting voldoende gegevens over de leefwijze en kwetsbaarheid van de IJswalvis verkregen en van het ecosysteem om wetenschappelijk gefundeerde adviezen te kunnen geven over het inrichten van Marine Protected Areas en het nemen van andere maatregelen om de ontwikkelingen in de FRAM straat in goede banen te leiden.

Derhalve zal in 2026/2027 een politiek-wetenschappelijke conferentie worden georganiseerd, of wordt daaraan bijgedragen, om adequate beschermingsmaatregelen in internationale verdragen vast te leggen.

3. ANBI-eisen

De Stichting IWF is een Algemeen Nut Beogende Instelling (ANBI). Dat betekent dat IWF zich volledig voor het algemeen belang inzet, te weten toenemende kennis over het Arctische gebied, in het bijzonder de IJswalvis, en op grond daarvan internationale omgang met het Arctische Ecosysteem trachten te bereiken die in overeenstemming is met het algemeen aanvaarde beleid van de Verenigde Naties.

Financiële winst is allesbehalve het oogmerk van IWF. Van vacatiegelden voor bestuurders, of leden van de Raad van Advies of het Comité van Aanbeveling, laat staan van financiële begunstiging, is geen sprake. In de statuten is opgenomen dat (alleen) onkosten van de bestuursleden kunnen worden vergoed.

Niemand is in dienst van IWF. Waar IWF de diensten van bestaande of nieuw op te richten entiteiten behoeft, bijvoorbeeld voor de exploitatie van het expeditievaartuig, worden de ANBI eisen steeds als uitgangspunt genomen. Bijvoorbeeld, bij de oprichting van een beheersorganisatie voor het expeditievaartuig, waarvoor IWF de sponsoring realiseert, is het uitgangspunt dat niemand in dienst treedt van de beheersorganisatie, doch als betrokkenen optreden namens de organisatie.

IWF heeft een eigen bankrekening. De penningmeester voert een inzichtelijke boekhouding. De voorzitter (Herman Sips) en de penningmeester (Jolande de Jonge) hebben toegang tot de bankrekening. Jaarlijks maakt het bestuur – binnen zes maanden na afloop van het boekjaar – de balans en de staat van baten en lasten op en stelt deze vast.

Wetenschappelijke adviesraad

IWF kent een Wetenschappelijke Adviesraad (WAR). Doel van deze Raad is om de bestuurders te adviseren over wetenschappelijke aspecten. Leden van de Raad kunnen bestuursvergaderingen bijwonen. De leden van de WAR zijn: prof. dr. Gert-Jan Reichart - NIOZ /UU, prof. dr. Tinka Murk – WUR, prof. dr. Richard Bintanja - KNMI/RUG, prof. dr. Per Palsböll – RUG, dr. Hans Slabbekoorn – LU, en em. prof. dr. Louwrens Hacquebord – RUG.

Cees van de Guchte, internationaal adviseur werkzaam bij Deltares, treedt naast de WAR op als onafhankelijk adviseur van het bestuur op uiteenlopende gebieden.

Comité van Aanbeveling

IWF kent een Comité van Aanbeveling. Doel van het comité is om aan de buitenwereld te laten zien

dat leidende personen in de samenleving de doelstellingen van IWF onderschrijven. Leden van het comité kunnen bestuurders van sponsors zijn. Ze zijn eventueel als boegbeeld of ambassadeur inzetbaar. De leden van het Comité van aanbeveling worden in 2019 bekendgemaakt.

4. Financieel overzicht

Voor de jaren 2019-2020/21 streeft IWF de financiering na van de bouw, het beheer en de exploitatie van het expeditievaartuig. Waar mogelijk werkt IWF met in-kind bijdragen, en bijdragen in cash hoeven niet per se via IWF te lopen. Een voorbeeld betreft de subsidie van NWO voor de haalbaarheidsstudie van het expeditievaartuig die op 1-2-2018 werd aangekondigd. Deze is op instigatie van IWF toegekend aan het NIOZ. Slechts een klein deel ervan is door het NIOZ aan IWF uitgekeerd ter voldoening van onkosten. Echter waar de ANBI status het aantrekkelijker maakt voor sponsors om hun inbreng via IWF te laten lopen, zal IWF dat gaarne accommoderen. Bij activiteiten van partners, bijvoorbeeld van beoogde partners, verloopt de financiële administratie bij voorkeur geheel via hun eigen kanalen.

Meerjarige prognose

Vanwege het feit dat de IWF zich nog aan het begin van haar activiteiten bevindt, en bovendien een aantal geldstromen buiten de Stichting om zal gaan is onderstaande prognose slechts een indicatie van de inkomsten en uitgaven.

	BEGROTING 2019	BEGROTING 2020	BEGROTING 2021
BATEN			
Baten van particulieren	10.000	25.000	50.000
Baten van bedrijven	2.000.000	4.200.000	300.000
Baten van loterijorganisaties		250.000	250.000
Baten subsidies van overheden	10.000	80.000	120.000
Baten van andere organisaties zonder winstoogmerk	15.000	50.000	150.000
Som van de geworven baten	2.035.000	4.605.000	870.000
LASTEN			
Besteed aan doelstelling			
- Expeditie	2.000.000	4.200.000	450.000
- Onderzoek	5.000	80.000	150.000
- Voorlichting en publiekscommunicatie	10.000	150.000	200.000
Wervingskosten	10.000	10.000	10.000
Kosten beheer en administratie	150	150	150
Som van de lasten	2.025.150	4.440.150	810.150
Saldo voor financiële baten en lasten	9.850	164.850	59.850
Saldo financiële baten en lasten	100	100	100
Saldo van baten en lasten	9.750	164.750	59.750

Bijlagen

1. Statuten
2. website: www.icewhale.nl
3. Projectbrochure: Icewhale Research Expeditions